

Разовій раді для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» (ДФ35.725.085) у Львівському державному університеті внутрішніх справ (79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26)

В І Д Г У К

*офіційного опонента кандидата юридичних наук, доцента,
доцента кафедри теорії права та конституціоналізму Інституту права,
психології та інноваційної освіти*

Національного університету «Львівська політехніка»

Цебенко Соломії Богданівни

*на дисертацію Боєру Володимира Сергійовича на тему
«Приватний виконавець як суб'єкт виконавчих процесуальних правовідносин»,
представленої до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право»*

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи. Дослідження системи примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів в Україні набуло актуальності протягом останнього десятиріччя у зв'язку зі значними змінами в галузі. Перехід вітчизняної системи примусового виконання на змішану модель і поява нових суб'єктів виконання – приватних виконавців викрили нові питання, що потребують дослідження.

З 2017 року в Україні розпочали діяльність перші приватні виконавці. Їх правовий статус визначено Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». Правове регулювання діяльності нових суб'єктів не є досконалим і потребує систематизації та упорядкування. Процес приведення нормативно-правових актів, що регулюють виконавчі процесуальні правовідносини, потребує глибоких інституційних досліджень з боку наукової спільноти задля подальшого використання напрацьованих суб'єктами законодавчої ініціативи.

Обґрунтованість, достовірність та новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації зумовлюється належним науковим ступенем та високим рівнем обґрунтованості висновків та результатів дисертаційного дослідження.

Автором правильно та чітко визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, застосування яких дозволило автору зробити обґрунтовані висновки. Зокрема, в основі дослідження закладено чотирьох рівневу компонентну структуру методології сучасного правознавства

та використано загально-філософські, загально-наукові, спеціально-наукові та конкретно-наукові методи.

Результати дисертаційного дослідження Боєру Володимира Сергійовича на тему «Приватний виконавець як суб'єкт виконавчих процесуальних правовідносин» є науково обґрунтованими, адже в роботі комплексно опрацьовано доволі широкий спектр проблем, пов'язаних із виконавчими процесуальними правовідносинами і компетенцією приватного виконавця як суб'єкта згаданих правовідносин, виявлено колізії та прогалини у правовому регулюванні та надано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання цих процесуальних інститутів та підвищення ефективності їх застосування.

Про ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків дослідження свідчать численні пропозиції автора щодо необхідності вдосконалення окремих законодавчих норм (стор. 39–40, 61, 73, 74, 102, 123, 129, 143–145 дисертації).

Достовірність та наукова новизна здобутих результатів передусім обумовлюється тим, що елементи наукової новизни дослідження повною мірою відображені у змісті дисертаційної роботи і підтверджені ґрунтовними висновками дисертанта. Особливу увагу слід звернути на такі положення та висновки, сформульовані здобувачем.

Аналізуючи правову природу приватного виконавця як суб'єкта виконавчих процесуальних правовідносин, дисертантом запропоновано визначення поняття правосуб'єктності приватного виконавця, зміст якого полягає у його здатності мати та здійснювати передбачені законодавством повноваження.

У ході дисертаційного дослідження дисертантом доведено, що правосуб'єктність приватного виконавця у виконавчому провадженні поділяється на особисту, яка полягає в тому, що для здобуття статусу приватного виконавця фізична особа повинна відповідати та виконати усі вимоги, передбачені законодавством та предметною, яка полягає у його повноваженнях приймати до виконання виконавчі документи та реалізувати свої повноваження з огляду на підвідомчість і територіальність.

Схвально варто оцінити запропоновану дисертантом класифікацію повноважень приватного виконавця за різними критеріями. Так, здобувачем виокремлено активні та пасивні повноваження приватного виконавця; процедурні повноваження приватного виконавця, спонукальні повноваження, повноваження, що спрямовані безпосередньо на виконання рішення та інструментальні повноваження приватного виконавця, які поділяються на повноваження стосовно отримання інформації про боржника та майно тощо, повноваження щодо допуску виконавця до майна боржника та повноваження виконавця щодо притягнення боржника до відповідальності.

У своєму дослідженні дисертант аргументував доцільність і запропонував механізм поступового переходу до приватноправової системи примусового виконання рішень.

Заслугує уваги запропонована дисертантом концепція «невідворотності виконання», яка може бути застосована до процедури стягнення незначних сум грошових коштів. Пропозиція сформульована так, що дозволить досягти значного скорочення адміністративного ресурсу, залученого до процесу примусового виконання і корелюється з необхідністю забезпечити боржників від незворотних шкідливих для них економічних наслідків.

Структура та оцінка змісту дисертації. Робота Боєру Володимира Сергійовича має логічно побудовану структуру. У першому розділі дисертаційного дослідження автор вивчає розвиток правового інституту приватного виконання в Україні, аналізує систему примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів в Україні та розглядає передумови запровадження інституту приватного виконавця.

У другому розділі дисертаційного дослідження аналізуються характеристика процесуального статусу приватного виконавця, досліджується поняття та структура процесуального статусу приватного виконавця, компетенція приватного виконавця та здійснюється порівняльний аналіз повноважень приватного і державного виконавця.

Третій розділ присвячений удосконаленню процесуального статусу приватного виконавця та дослідженню шляхів підвищення ефективності діяльності приватного виконавця на основі досвіду країн Європейського Союзу, а також дослідженню шляхів реформування механізму дисциплінарної відповідальності приватного виконавця.

Така структура дисертаційної роботи дала можливість автору досягнути поставленої мети: комплексно дослідити проблемні питання, що стосуються процесуального статусу приватного виконавця, сформулювати на цій основі висновки та пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного цивільно-процесуального законодавства України та практики його застосування.

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях. Основні висновки та результати дисертаційної роботи викладені у 4 наукових публікаціях у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань категорії «Б», 4 тезах доповідей на конференціях та науково-практичних заходах.

Оцінка на предмет відповідності вимогам академічної доброчесності. З аналізу тексту дисертації вбачається дотримання дисертантом вимог академічної доброчесності. Сформульовані у дисертаційній роботі висновки, пропозиції, концептуальні підходи є результатом самостійної та особистої роботи здобувача. Використання автором у тексті дисертації наукових результатів, ідей, публікацій та матеріалів інших авторів супроводжується посиланням на публікації цих авторів. У представленій до захисту дисертації Боєру Володимира Сергійовича на тему «Приватний виконавець як суб'єкт виконавчих процесуальних правовідносин» не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації чи інших порушень.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що результати дослідження спрямовані на удосконалення процесуального законодавства. Зроблені під час дослідження висновки, пропозиції та

рекомендації можуть бути використані у майбутніх наукових дослідженнях, для удосконалення процесуального законодавства України, при підготовці підручників, науково-практичних коментарів, а також у практичній діяльності суддів, адвокатів та приватних виконавців.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження також підтверджується впровадженням останніх в освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ (Акт впровадження результатів дисертації в освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ № 74 від 12 липня 2023 року).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертаційної роботи. Окремі аспекти та положення дослідження, на думку опонента, видаються дискусійними і потребують додаткової уваги автора.

1. У своїй дисертації автор наполягає на необхідності цілковитого переходу на приватноправову модель примусового виконання шляхом поступового скорочення чисельності органів державної виконавчої служби і державних виконавців. Така потреба аргументована тим, що приватні виконавці демонструють вищий рівень ефективності і не потребують фінансування з боку держави, перебуваючи на самофінансуванні. Водночас, чимало вітчизняних науковців небезпідставно пропонують залишити в Україні змішану систему примусового виконання з огляду на необхідність залишити в підпорядкуванні органів державної виконавчої служби соціально чутливі та стратегічно важливі рішення.

2. Концепція невідворотності виконання рішень, запропонована дисертантом полягає у створенні для боржника таких правових умов, за яких він буде змушений виконати рішення самостійно поза межами процедури виконавчого провадження. Така концепція певною мірою ставить під сумнів доцільність існування механізму виконавчого провадження, і проковує думку про те, що, можливо, варто розглянути запровадження системи невідворотності виконання рішень без застосування заходів примусового виконання на всі рішення юрисдикційних органів, а не тільки на рішення про стягнення незначних грошових сум. Дисертант указує, зокрема, на те, що система невідворотності могла би поширюватися на рішення, які не виконуються боржником свідомо і не через відсутність фінансової можливості. Тому, на мою думку, доцільно було би також дослідити можливість поширення цієї концепції на рішення немайнового характеру.

Вказані зауваження мають в цілому дискусійний характер і не применшують наукового та практичного значення основної змістовної частини дисертації, а також наведених у ній висновків та пропозицій.

Загальний висновок. Враховуючи викладене вище, можна зробити висновок, що дисертаційне дослідження Боєру Володимира Сергійовича на тему «Приватний виконавець як суб'єкт виконавчих процесуальних правовідносин», є самостійним завершеним науковим дослідженням, у якому отримані нові, самостійні, науково обґрунтовані результати, спрямовані на вирішення теоретичних та практичних проблем виконавчих процесуальних правовідносин.

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що дисертація Боєру Володимира Сергійовича на тему «Приватний виконавець як суб'єкт виконавчих процесуальних правовідносин», відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Боєру Володимир Сергійович за результатами публічного захисту дисертаційного дослідження заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

**кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії права
та конституціоналізму Інституту права,
психології та інноваційної освіти
Національного університету
«Львівська політехніка»**

Соломія ЦЕБЕНКО

Підпис Соломії ЦЕБЕНКО засвідчую:

**Учений секретар
Національного університету
«Львівська політехніка»,
кандидат технічних наук, доцент**

Роман БРИЛИНСЬКИЙ